

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. De quo ex his modis loquatur D. Thom. hoc Articulo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

speciem actus: unde non est causa cur voluntas potius hac specie motus, quam alia moueatur. Tum denique quia non est ratio, cur iste actus hic & nunc fiat; sed influxus voluntatis est huius ratio: ideo enim hic & nunc voluntas mouetur, quia hic & nunc praebet influxum; non autem quia Deus praebet influxum. Itaque hac ratione voluntas potius mouet seipsam, quam Deus; nam motus eius secundum suam speciem & exercitium actus, reducit potius in voluntatem, quam in Deum.

3. Quatenus actus ad actum determinat. Tertio, Mouet ipsam determinando ad actum; ut cum immitit pias affectiones ad fidem, spem, charitatem, penitentiam, &c. quae affectiones sunt motus voluntatis producti à Deo singulari influxu, voluntate necessario concurrente. Unde potius tribuuntur Deo tamquam auctori, quam voluntati.

4. Quatenus pias affectiones in anima relinquit. Quarto, Mouet voluntatem Deus mediante his pijs affectionibus, tamquam virtute à se impressa, & veluti semine quodam diuino, ad eliciendum actum liberum, v. g. fidem, spem, charitatem, penitentiam &c. Simili ferè modo dicitur mouere per habitum infusum: est enim hic semen quoddam Dei, teste Ioanne epistola 1. c. 3. Discrimen tamen est, quod habitus supernaturalis non ita sensibilibiter inclinet voluntatem.

5. Propositione obiecti. Quintus modus est, quo mouet voluntatem interius vel exterius proponendo obiectum ex inopinato, & efficiendo ut absque praecedente consilio aliquid menti incidat, quo voluntas alliciat vel auertatur. Sic Deus mouet per bonas cogitationes, quas sua prouidentia immitit.

DVBIUM II.

De quo ex his modis loquatur D. Thomas hoc articulo.

38 **R**espondeo, D. Thomam videri potissimum loqui de primo modo, quamquam reliquos non excludat. Quod primario de primo loquitur, probatur; quia ratio ipsius directe solum probat Deum mouere voluntatem, quatenus est auctor nostrae voluntatis, qui inclinationem in bonum vniuersale ei impressit.

Quod reliquos non excludat, probatur Primo, quia reliqui modi sequuntur ex primo. Ideo enim necessario Deus cooperatur ad omnes voluntatis motus, quia natura voluntatis assidue ab ipso solo dependet: ideo etiam potest solus voluntati prauios instinctus immittere, & per eos ipsam ad varias operationes inclinare; quia solus est voluntatis auctor. Denique haec eadem causa est, cur ad ipsius prouidentiam pertineat, ut omnis propositio obiectorum, vel ipsius directione, vel singulari permissu fiat.

Secundo probatur quia solus ille primus modus non est sufficiens, ut Deus censetur propria causa primorum motuum voluntatis. Nam diuerso tempore, & diuersis hominibus diuersi motus incidunt, cum tamen omnium hominum voluntates eodem semper modo à Deo dependant. Ergo haec dependentia non est propria causa cur huic incidat talis motus, alteri verò talis: sed hoc referendum est in diuersos instinctus, quos Deus diuersis temporibus immitit; vel certe in diuersa obiecta, quae per ipsius prouidentiam diuersis

hominibus occurrunt. Nihil enim vquam occurrit homini interius vel exterius, quod non singulari Dei prouidentia vel sit ad hoc directum, vel permissum. Vide Prosperum sententia 58. vbi explicat, quomodo Deus sit summa causa omnium motionum corporalium & spiritualium.

Dices primo, si dicitur Deus dicitur mouere voluntatem, quia inest inclinatio, ex qua motus ille sequitur: ergo Deus etiam erit auctor malorum motuum, siue praecipientium, siue liberorum; quod est contra fidem: ut Prima parte ostensum est.

Respondeo Primo, Deum esse auctorem horum motuum, & mouere voluntatem ad hos motus non absolute, sed quatenus generatim tendunt in bonum. Quod enim omnis motus voluntatis tendat in aliquam boni rationem, habet à Deo, qui voluntati impressit inclinationem ad bonum in genere praecisum à ratione honesti & inhonesti. Colligitur ex D. Thoma ad tertium.

Secundo, Responderi potest, non omnes primos motus qui sequuntur ex inclinatione voluntatis, referendos esse in Deum auctorem; sed eos tantum, propter quos Deus inclinationem dedit: dedit autem inclinationem naturalem voluntati, non ut praui motus ex ea sequerentur, sed honesti. Quare est praui motus sequantur ex inclinatione voluntatis; tamen non sunt in Deum referendi; quia non sequuntur ex hac inclinatione, ut subest intentioni & directioni Dei, sed ut ab ea declinat. Sicut cum quis vitur gladio, non ad sui defensionem, ad quam factus est ab artifice; sed ad latrocinium; artifex non censetur causa latrocinij.

Dices Secundo, Hac ratione Deus etiam dicitur mouere ad electionem: nam electio sequitur inclinationem voluntatis à Deo infusam. Atqui hoc est contra D. Thomam: ergo, &c.

Respondeo, Posse id aliquo modo dici; tamen non ita proprie, sicut de intentione. Et hoc est quod vult D. Thomas. Ratio est; quia naturalis inclinatio voluntatis, primo & per se tendit in amorem finis, seu boni per se amabilis; in media vero non tendit, nisi ex vi amoris finis, ac proinde non nisi mediante alia volitione. Quare cum electio oriatur immediate à volitione finis, non autem ex propensione voluntatis infusa à Deo; magis proprie refertur in voluntatem, quam in Deum auctorem naturae. Simile est in intellectu, qui quatenus mouetur ad assensum primorum principiorum, censetur moueri ab auctore naturae, qui istud lumen intellectui impressit: quatenus verò ex vi assensus principiorum mouetur ad assensum conclusionis, censetur mouere seipsum.

DVBIUM III.

Utrum aliqua causa creata, ut Angelus vel Demon, possit voluntatem directe mouere ad exercitium actus?

40 **R**espondeo, Non posse eam mouere directe, sed solum indirecte, scilicet proponendo obiectum.

Non directe. Primo, Quia Scriptura soli Deo tribuit cordis motionem, Prouerb. 21. Cor Regis in manu Domini, quocumque voluerit, vertet illud. Eadem soli tribuit secretorum cognitionem 3. Reg. 8.

Tu solus